

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntaxis Joa[n]nis Despauterij Niniuit[a]e Berga[rum] diui
Guinnoci ludimagistri**

**Spauter, Johannes de
Argentorati, Anno, M. D. XV.**

Regvla. XVI. Pœnitet & tædet, miseret, pudet, & piget, opta[n]t
Accusatium patientis cum genituo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70853)

REGVLA. XVI.

Pœnitet & tædet, miseret, pudet, & piget, optāt
Accusatiuum patientis cum genitiuo.

Hęc qnq; ipsonalia actiuę uocis pœnitet & tædet, miseret sub q̄ miserefcit, pudet, unde dispudet & piget, regūt actm̄ rei patiētis & gm̄ rei passionē inferētis. Pœnitet quasi Pœna tenet, ait Calep. Pœnitere dicimus pprie quū quę ipsi fecimus, ea nobis post incipiūt displicere & molesta esse, qm̄ v̄o his etiā q̄ nobis aut tēdio, aut pudori sunt, pœna quędā esse uidei, sit ut pœnitet aliqñ pro tædet, pudet, seu dollet accipiāt. In priore significatiōe. Sueto. in Vitel. Nō m̄lto post pœnitens facti, participiū est, quibusdā placet esse nomen. Dicimus etiā pœnitēs de facto. Idē in Clau. Pœnitētis de matrimonio Agripping lectū est pœniturus. Actius. Necq; te, necq; quēq; arbitror pœniturū tuę laudis. Inuenit pœnitēdus p̄ parui estimādus siue faciēdus. Liui. lib. i. ab urbe. domi militiq; sub haud pœnitēdo magistro ipso Anco Martio rege. Colu. Itaq; hic ager, siue exercet, siue cessat colono est pœnitēdus, ac tanq; pestilēs refugiēdus. Apule. dixit impœnitēde pauperiei. sic pœnitere significat parū uideri, & tum a pœnuria deduci sentit Gellius. Terē. Quātū hic operis fiat pœnitet. i. parū uidei quod a seruis fit. Cice. lib. i. offi. Tandiu autē uelle debebis quo ad te quātū proficias nō pœnitebit. Virgi. Nec te pœniteat calamo trisuisse labellū. hoc pacto pœnitet infinitiuū p̄sētis tēporis admittit, uel qñ significat pudet uel tædet. Cice. Pœnitet defendere. Fabius. Pœnitet respicere, plura testimonia. Lanci. assert. Cice. in Catone. Nū igit si ad centesimū uixisset annū senectutis eū suę pœniteret. i. tæderet. Liuius li. i. Nec me eorū sentētię esse pœnitet. i. pudet. Gellius p̄sonaliter dixit. id pœnitet olim, namq; p̄sonalia fuere pœniteo, tēdeo, misereo, pigeo, pūdeo, i sacris pœniteo legi, & deponēs pœniteor. Hiero. in ecclesiastico. Fili sine cōsilio nihil facias, & post factū nō pœnitēbis. Et in Actibus apostolicis. Pœnitēmini igit & conuertimini, ut deleani peccata uestra. Tædet me uitę aut uiuere, quia p̄ genitiuo habent hęc uerba plerūq; infinitiuū. Participiū est pertęsus a. um. Virg. in. iij. Si non pertęsum, thalami tēdeq; fuisset. Serui. ait. pertęsum est participiū sine origine uerbi cū genitiuo, quod uerū nō est, quia uerbum est apud Gelliū lib. i. Has ille inanes cū flaret glorias, iāq; oēs finem cuperēt, uerbisq; eius fatigati pertęduissent. Hieron. in Eccle. Idcirco tēduit me uitę meę. Dicimus autē pertęsus a. um. ignauię ut iā patuit, sed frequētius pertęsus ignauā cum accusatiuo. Sueto. in Cæsare. Et quasi pertęsus ignauā suā q̄ nihil tum a se memorabile actū

esset. Ambro. lib. Hexa. Turtur ubi iugalís proprij fuerit amissione uiduata, pertaesa thalamos, & nomen habere coniugij, eo q; primus amor sefellerit eā. Distēdet distēdui, id est mltū & uarie tædet. Plau. in Amphi. Tui me neq; domi distēdeat, hic domi regitur. Pertesum ueteres etiā datiuo iunxerūt, ait Diome, quod in diluetudinē abiit de miseret & miserescit. Plau. Alioq; te miseret, tui te nec miseret nec pudet. Teren. Miseret me tui. Idem. te nunc inopis miserescat mei. legitur personale miserescio etiā cum genitiuo apud Virgi. Miserescis te regis, pręteritū melius est miserū est q̄ miseruit. Teren. Misertum est me tui, ita dij me ament. Cice. Miseret me infelicitis familię. Miserescio dicit Calepi. genitiuū uel accusatiuū habere. Stati. lib. i. Theb. Et generis miserescit tui. Apule. Cōmodū omnes miserescimus. sed opinor cōmodū eē aduerbiū Apuleio perq̄ familiare & miserescio solū gūn regere, miseror ꝑo et cōmiseror actm. Dicunt autem hoc aduerbiū significare iam. Idem. Cōmodum lumen euaserant. Idem. Intuli me eumq; accusantem exiguo admodum grabatulo, & com modum cōnare incipientē inuenio. Pudet me illius, uel illud pudet me. Terē. in Adel. Fratris me quidem pudet, pigetq; . Luca. lib. viij. Semper metuit quem seua pudebunt supplicia. Teren. in Adel. Hei mihi non te hæc pudent. Plautus in Epid. Plæriq; homines quum nihil refert pudent, ubi pudendū est, ibi eos deserit pudor. Hic patet hæc gerundijs non carere, nec participijs, licet præclari quidā aliter docuerint. Cice. in. i. de orato. non enim pudēdo, sed nō faciēdo &c. Gellius. Neq; pudenda dico aut pœnitēda. Ouidi. Adde fidem nulla parte pigendus erit. Quidā malunt hæc dici nomina uerbalia q̄ gerundia aut participia, sed pergamus. Plautus in prima positioe dixit in Cas. Ita nunc pudeo, atq; ita nunc pauco. Marti. lib. iij. Nulli Thai negas, sed si te non pudet istud, hoc saltē pudeat thai negare nihil. Cice. pro Archia poeta Me aut quid pudeat, sed quid forsitan capitur ꝑ quare. In pręterito puduit dicitur uel puditū est. Plau. in bacchi. Neq; me, neq; te tuis intus puditū est factis que facis. hic pro genitiuo ponit ablatiuus. Dispudet, id est ualde pudet. Terē. in Eunu. Ah scelesti ouē lupo cōmisti dispudet. Piget reperit ꝑsonale. Terē. in Heaut. Neq; se id pigere significat dolere seu molestū eē. Et ut inquit Augu. quasi pigritiā significat, nam quū dicimus, piget me fecisse. hoc est dicere, non surgit meus animus ꝑbare quod feci. Plau. in Pseu. Id quod pudet facilius ferē, q̄ id quod piget. Teren. in Phor. Quare obsecro, ne plus minusue faxit, quod nōs postea pigeat. Sunt non indocti dicentes hoc uerbū etiā datiuū habere, testimonium ex Ouidio adducentes lib. ij. meta. Sors mea principijs fuit irrequi

IV. Ioannis Despauterij Niniuite.

& a, pigetq; Actorū sine sine mihi, sine honore laborū, horū in numero est Calepi. Sed omnes falli uident, quia sensus, piget actorum mihi. i. a me, & ita mihi regit ab actorū. Præteritū est piguit uel pigitum est. Statius lib. vii. Nec pigitū paruosc; lares, humilesc; subire. sic & Gel. loquit. Differūt pudere & pigere, q; pudere uerecūdię sit, pigere pœnitētię. Salu. in lugur. Nam postea quę fecerit incertū habeo pudeat, an pigeat magis. Dona. ait. Pudere est in his quę turpif sunt. Pigere in his quę cū dāno ac malo. Pudere ad dedecus, pigere ad dolorē referi. Depudet ualde pudet, suppudet parū pudet, pude facio pudorē iniicio, pudefio. i. uerecūdor. Gel. tibā pudefactus oris deformitate abiecit. i. uerecūdatus. De dictis uerbis inquit Valla q; ante se magis impersonale uerbū esflagitāt, ut melius dixero cepit illum pœnitere facti, q; ille cepit pœnitere facti &c. Veritū est cū accusatiuo impersonaliter legit. Gel. ex Cice. ij. de finibus ait. Aristippi cyrenaicorūq; omniū quos non est ueritū in ea uoluptate, quę maxima dulcedine sensum moueret, sūmū bonū ponere.

De tenus ac obiter de alijs præpositiōnibus, REGVLA. XVII.

Sæpe tenus patriū numero præeūte carentem
Aut res signantem geminas uult Valla tenere,
Vult ad cum socijs quartū, uelut absq; latinum
Sub, super, in, subter, casu iunguntur utriq;
In vario sensu facilis docet omnia prosa.

Tenus præpositio in plurali gūn regit, aut res geminas significantem, aut numero singulari carentē, alioqui petit ablatiū, author est Valla. Exemplū primi, aures semp sunt gemine, sistr pedes, manus, brachia nares, palpebrę &c. Ideo Quintil. lib. xij. dixit auriū tenus, & Virgi. in Geor. Et crurū tenus a mēto palearia pēdēt. Exemplū secūdi. Cælius cum arū tenus. i. usq; ad cumas, nā tenus significat usq; ad, & semper postponit, ut capulo tenus, digito tenus. Item ore tenus, mēte tenus, corde tenus, quę a uulgo male capiūtur, & sunt tertij membri exempla. Virgi. Et lateri capulo tenus abdidit ensem. Iuue. Crure tenus medio tunicas succingere debet. Ouidi. lib. xiiij. Pectoribusq; tenus, & lib. v. Pectoribusq; tenus molles erectus in auras. Cor. Celsus lib. i. ca. ij. Huic abūde est loco tepido demittere se inguinibus tenus in aquā calidā. Quñq; reperit grūs, ubi cernit nihil eorū q; Valla dicit. Apule. in floridis. Quū se aliqua nubiu tenus sublimasset. Curtius. Pauci hostiū tenus exacti penetrauerunt ad portū. Diome. Prisci.